

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Δ

Έστω $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ μια συνάρτηση με $f(1) = 1$, η οποία είναι δύο φορές παραγωγίσιμη με συνεχή δεύτερη παράγωγο και ικανοποιεί τις παρακάτω σχέσεις

- $f''(x) \neq 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$
- $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f'(1+2h) - f'(1-h)}{h} = 3$
- $f(\ln x + 2x - 1) \geq e^{x-1} - x^2 + 1$, για κάθε $x > 0$.

Δ1. Να δείξετε ότι $f''(1) = 1$ και στην συνέχεια ότι η f είναι κυρτή. *Μονάδες 6*

Δ2. Να βρείτε την εφαπτομένη (ε) της γραφικής παράστασης της συνάρτησης f στο $x_0 = 1$ και στην συνέχεια να δείξετε ότι $3f(x) + x \geq 4$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$. *Μονάδες 7*

Δ3. Να αποδείξετε ότι υπάρχει $\rho \in (0, 1)$ ώστε $\rho f'(\rho) + f(\rho) = 1$. *Μονάδες 5*

Δ4. Να δείξετε ότι $e^x f(e^x) + f(e^{3x}) > (e^x + 1) f(e^{2x})$ για κάθε $x > 0$. *Μονάδες 7*

ΛΥΣΗ

$$\Delta 1. \text{ Έχουμε } \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f'(1+2h) - f'(1-h)}{h} = 3 \Rightarrow \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f'(1+2h) - f'(1) - f'(1-h) + f'(1)}{h} = 3 \Rightarrow \lim_{h \rightarrow 0} (2 \cdot f'(1+2h) - f'(1) - 2f'(1-h)) = 3$$

$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f'(1+2h) - f'(1)}{2h} = f''(1)$ και $\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f'(1-h) - f'(1)}{-h} = f''(1)$ αφού η $f'(x)$ είναι παραγωγίσιμη συνάρτηση.

Άρα $3f''(1) = 3 \Rightarrow f''(1) = 1$. Η $f''(x)$ είναι συνεχής συνάρτηση με $f''(x) \neq 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$, άρα η $f''(x)$ διατηρεί πρόσημο με $f''(1) = 1 > 0 \Rightarrow f''(x) > 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$ $\xrightarrow{f \text{ συνεχής και δύο φορές παραγωγίσιμη}}$ f κυρτή στο \mathbb{R} .

$\Delta 2$. Θεωρούμε την συνάρτηση $K(x) = f(\ln x + 2x - 1) - e^{x-1} + x^2 - 1$, για κάθε $x > 0$ για την οποία ισχύει ότι $K(x) \geq 0$ για κάθε $x > 0$ με $K(1) = 0$. Άρα $K(x) \geq K(1)$, για κάθε $x > 0$. Η $K(x)$ παρουσιάζει τοπικό ελάχιστο στο εσωτερικό σημείο $x_0 = 1$ του πεδίου ορισμού της. Η $K(x)$ είναι παραγωγίσιμη συνάρτηση, ως σύνθεση και πράξεις παραγωγίσιμων συναρτήσεων με $K'(x) = f'(\ln x + 2x - 1) \left(\frac{1}{x} + 2\right) - e^{x-1} + 2x$, για κάθε $x > 0$. από το Θεώρημα Fermat θα ισχύει $K'(1) = 0 \Rightarrow f'(1) = -\frac{1}{3}$. Η εφαπτομένη (ε) της γραφικής παράστασης της συνάρτησης f στο $x_0 = 1$ θα είναι $y - f(1) = f'(1)(x - 1) \Rightarrow y = -\frac{1}{3}x + \frac{4}{3}$. Εφόσον η f είναι κυρτή στο \mathbb{R} , η εφαπτομένη της γραφικής παράστασης σε κάθε σημείο του \mathbb{R} θα βρίσκεται «κάτω» από τη γραφική παράσταση με εξαίρεση το σημείο επαφής τους, άρα $f(x) \geq -\frac{1}{3}x + \frac{4}{3} \Rightarrow 3f(x) + x \geq 4$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

$\Delta 3$. Θεωρούμε την συνάρτηση $F(x) = x(f(x) - 1)$ και εφαρμόζουμε Θεώρημα Rolle στο διάστημα $[0, 1]$. Η $F(x)$ είναι συνεχής στο $[0, 1]$ ως γινόμενο συνεχών συναρτήσεων, παραγωγίσιμη στο $(0, 1)$ ως γινόμενο παραγωγίσιμων συναρτήσεων με $F'(x) = f(x) - 1 + xf'(x)$ και $F(0) = F(1)$. Άρα υπάρχει $\rho \in (0, 1)$ ώστε $F'(\rho) = 0 \Rightarrow \rho f'(\rho) + f(\rho) = 1$.

Δ4. Έστω $x > 0$. Η f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του Θεωρήματος Μέσης Τιμής στα διαστήματα $[e^x, e^{2x}]$, $[e^{2x}, e^{3x}]$. Τότε υπάρχει $\alpha \in [e^x, e^{2x}]$ και $\beta \in [e^{2x}, e^{3x}]$ ώστε

$$f'(\alpha) = \frac{f(e^{2x}) - f(e^x)}{e^{2x} - e^x} \text{ και } f'(\beta) = \frac{f(e^{3x}) - f(e^{2x})}{e^{3x} - e^{2x}}.$$

$$\alpha < \beta \xrightarrow{\text{f' λως κυρτή}} f'(\alpha) < f'(\beta) \Rightarrow \frac{f(e^{2x}) - f(e^x)}{e^{2x} - e^x} < \frac{f(e^{3x}) - f(e^{2x})}{e^{3x} - e^{2x}} \Rightarrow \dots \Rightarrow$$

$$e^x f(e^x) + f(e^{3x}) > (e^x + 1) f(e^{2x}) \text{ για ένα } x > 0$$

Σαμαρτζής Πέτρος, Μ. Ed Μαθηματικός

ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ ΝΕΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ

Φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ